

NAPREJ

Glasilo jugoslovanske socialno demokratične stranke

Stev. 42

V Ljubljani, sredi dne 20. februarja 1918.

Leto II.

Naročnina po pošti z dostavljanjem
na dom za celo leto K 30.—, za pol
leta K 15.—, za četrt leta K 7.50, za
mesec K 2.50. Za Nemčijo celo leto
K 33.60, za ostalo tujino in Ameriko
K 42.—. Posamezne številke po 10 v.

Inserati: Enostopna peti vrstica 30 v;
pogojem prostor 50 v; razglasi in po-
slano vrstica po 60 v; večkratni ob-
javi po dogovoru primeren popust.

kam! Slovenska kri je tekla na jugu in na seve-
ru in naši polki prenesli so v pramci z nemski-
mi polki več trpljenja in slovenski narod je imel
primeroma več izgub, nego jih je imel nemški
narod. Če so govorile nemške občine, morali
ne sme občina ljubljanska!

Zatorej predlagam, da pravni odsek mestne-
mu svetu predloži ta sklep:

Mestni občinski svet ljubljanski se v vsakem
oziru pridruži deklaraciji naših državnih po-
slancev z dne 30. maja 1917, ker je prepričan,
da bi, ako se vresniči v deklaraciji izrečene za-
hteve, bilo to v veliko korist države in dinastije.

Obešen izreka občinski svet polno zaupanje
vsem poslancem Jugoslovanskega državnozbor-
skega kluba ter prestopa preko resolucij nemških
občin, posebno čejske, mariborske in celovske,
hladnokrvno na svoj dnevi red!

Dalje je izvajal poročevalec, da je sicer
dopis župana dovolj utemeljen, ter da je skraj-
na potreba ureditve pravičnih razmer med na-
rodi v tej državi. Koroskih Slovencev je
120.000 in imajo le en mandat, kočevskih Nem-
cev je 20.000 pa imajo tudi enega. Pri nas na
Slovenskem se manjšinam ne godi krivica in
pravično je, da vsi narodi zahtevajo enako-
pravnost. Deklaracija je utemeljena v razme-
rah, zato priporoča poročevalec, da se sprejme
predlagana resolucija.

Obč. sv. Stefe priporoča, da se glasuje o
bitvenosti treh predlogih posamežno.

Obč. sv. g. Pammer pravi, da se odstotek
nemške narodnosti preizkusi. Smatra, da
ni umestno, da se taka vprašanja spravljajo v
občinski svet ter prebere klubovo izjavo, ki
protestira proti takemu postopanju.

Obč. sv. sodrug Mlinar je podal kratko iz-
javo, v kateri je navajal, da njegova stranka v
bistvu odobrava deklaracijo, ker uvideva nujno
potrebo, da pridemo iz sedanjih razmer. Stran-
ka, ki ji govornik pripada, bo po svojih močeh
delovala za bistvo deklaracije, ker priznava
potrebo popolne narodne enakopravnosti, ki
se pa da doseči spričo političnih in gospodar-
skih razmer le potem demokratizacije. Z ozi-
rom na znane razloge se pa glasovanja vzdrži.

G. župan je odgovarjal še g. Pamerju. Re-
kel je, da je to vprašanje postalo važno zlasti
z ozirom na dogodke, ki so omenjeni v dopisu.
Ali je en odstotek ali dva Nemcev pri nas, to
nima pomena, krivice se jim pri nas ne gode.
Gotovo je pa tudi, da ni v interesu splošnosti,
da bi Nemci v Avstriji uvedli enak sistem kakor
so ga Madžari na Ogrskem. Po vojni se bodo
morale razmere spremeniti. Edino pametno je,
da se narodi sporazumejo med seboj in pre-
urede državo tako, da bodo nastale znosne
razmere. To bo v interesu države in dinastije.

G. župan je dal nato predloge posamežno
na glasovanje in so bili sprejeti. prvi in tretji
predlog s slovenskimi glasovi soglasno, za dru-
gi predlog pa niso glasovali pristaši kmetiške
stranke. Glasovanju je sledilo burno odobra-
vanje.

Politični pregled.

— Član ukrajinske mirovne delegacije o
položaju v Ukrajini. Korespondenčni urad po-
roča: Sotrudnik dunajske „Neue Freie Presse“
je imel razgovor z nekim članom ukrajinske mi-
rovne delegacije, katere nekateri člani so sedaj
na Dunaju. Med drugim je izjavil: V boju proti
boljševikom so vse ukrajinske stranke edine, ker
Ukrajinci vedo, da bi prišla vlada boljševikov
Ukrajincem pripast. Dalje je naglašal, da gre
glavno streljanje boljševikov za tem, da bi od-
vzeli Ukrajincem dobro žetev Ugajine in da bi
radi izvedli enako brutarno nastopanje kakor po
ostali Rusiji tudi po Ukrajini. Toda Ukrajinci
streme le po tem, kar je mogoče doseči in nima-
jo nobenega veselja, da bi se podili za neizved-
ljivi fantomi. Njihovo stremenje gre za tem,
da vzdrži prijateljske odnose z Avstro-Ogrsko
in tudi z Nemčijo in z zavezniški centralnimi držav-
ami. Gede Holma je izjavil, da gredo zahteve Polja-
kov predaleč, toda Ukrajinci hočejo biti tudi v
tem oziru popustljivi in hočejo prepušči holm-
skemu prebivalstvu odločitev z ljudskimi glasova-
njem, h kateri državi, da hoče pripadati. Predpo-
gaja za tako postopanje pa, da se vrne veliko
število ukrajinskih kmetov, ki so jih bili odpe-
ljati ali izgnani Rusi ali ki služijo ruski armadi v
holmisko deželo.

— Kaj vse vedo v vojnem poročevalskem
stanu o boljševikih. Korespondenčni urad raz-
širja iz avstrijskega vojnega poročevalskega
stana, vest, ki je tako prozorna, da jej ni treba
komentarja.

poročilo se glasi: Od boljševikov
zaneten upor v ukrajinski ljudski republiki do-
biva vse oblike pravega boja tolp, pri katerem
tvorita rop in opustošenje glavni vojni namen,
med tem ko je boj proti radi le politični plaši.
Vse gibanje se odigrava v bistvu vzdolž že-
leznic in najvažnejših cest. Ob teh črtah izvr-
šujejo ostanki velikoruskih čet, ki so se izpre-
menile sedaj v roparske tolpe, svoje roko-
delstvo. Tolpe pohajajo skozi bogato deželo, ki
hrani še znatne zaloge iz žetve 1914. leta. Spa-
da k znakom časa, da se poslužujejo boljšev-
iške čete zlasti rade oklopnih vlakov in oklop-
nih avtomobilov, ki so jih privedli s seboj z
ruske fronte. Dostikrat osvoje kraje prav na-
glo. Boji potekajo največkrat z neznatnimi iz-

gubami. Če zadenejo uporniki na premoč, te-
daj navadno niso čudneje. Zati, da so bile ukra-
jinske cete od vsej strani se iz carjevim časov
tako razkopane, da rada se s težavo in z ve-
liko izgubo časa v sedanjih razmerah je težko
zbrati večje formacije. To je omogočilo bolše-
viškim tolpam, zlasti v severozahodnem delu
dežele, da so se polastile važnih železniških
prog, koridorov in krajev, med tem ko je
malo namenjajo čuopri deželo, ki vecinoma
soglasa z razlozi. Zati, da so sovjetne čete opu-
stene tudi radev, zavzeje tega mesta po ve-
likoruskem pokrovniku miravjevu predstavlja
ocitno eno izmed večjih vojskanih akcij uporn-
ikov. Na ukrajinski fronti se nanašajo demo-
bilizacija velikoruskih čet, to se pravi, da za-
pusca mostovo v velikih skupinah jarko in ni
proti domu. Ukrajinske formacije, oslabljene
vsled opustitve stevnih letnikov, korakajo v
notranost dežele. Stranoviada vstasev je
težko breme za ukrajinsko ljudstvo. Centralne
države zasledujejo s pozornostjo to gibanje,
kaznere na severovzhodni strani republike so
postale v zadnjih dneh take, da ne dopuščajo
več le mirnega opazovanja. Cete armade sku-
pine Linsingen, nemške formacije, so se od-
zvale danes klicem za pomoč proti velikoru-
som in pridele s ponosom iz ozemlja okolo
Kovela.

— Nerodna vsenemška tendenčna politi-
ka. Bela vrana med mescanskimi listi je du-
najski „Morgen“, ki označuje popolnoma pra-
vno lažrakavo vest v ovojnevo korespon-
denčnega urada proti boljševikom za „prav
opasno publicistično pripravo.“ Potem pravi:
„Ce pa v splošnem te vesti pri vsakem nevp-
lihanom zbujajo neprijeten vtisk in pri vsem
tem, da bi bile lenko mogoče, zbujejo vtisk ne-
verjetnosti, tedaj so tega v prvi vrsti krivi oni,
ki sestavljajo te vesti na tako neroden način,
jih tako vsiljivo razširjajo in z njimi kar na de-
belo ugajajo precej nerodno vsenemško ten-
denčno politiko. Samo če prečitamo te vesti,
vemo, da niso napisane in razposlane zaradi
porocil, temveč da predstavljajo prav malo di-
plomatiko in malo dokumentov, ki naj slu-
žijo eventualnim sklepom nemškega arma-
dega vodstva pred prijatelji in sovražniki kot do-
kazi njihove potrebe. A za take dokaze so
ravno vsled svoje opreme neprimerni. Ogro-
žajo dobro vero na odkritost politike cen-
tralnih držav pred tujino in s tem ogrožajo tudi
bodočo mirovna pogajanja z zapadnimi drža-
vami in v tem trenutku tudi tako potrebno spo-
razumljenje z Ameriko. Ce se n. pr. čita poro-
čilo Wolfstevega urada o strahotnih razmerah
v onih delih Livonije, ki nimajo sreče, da bi
bili zasedeni od nemških čet in bi bile tako ob-
varovane boljševiškega kaosa, tedaj ve vsak
otrok, da imajo tako nerodni lepševalni opisi
le malo sreče v tujini. Metoda, ustvarjati taka
dejstva, ki naj pozaravljajo zaželjeno interven-
cijo, je namreč že zelo obrabljena in že pre-
večkrat zlorabljena. Na Angleškem na primer
vedo tudi prav dobro, kako se napravljajo take
stvari, a tam so jih napravili spretnejše. Sva-
rili bi pred tem, da bi pripisovali tej metodi
morda sedaj še moralčno ali celo zgodovino
tvorečo vrednost, najbolj nujno pa svarimo
pred tem, da jih prepuščajo očividno nezmo-
žnim rokam poročevalskih konceptistov Wolfste-
vega urada ali celo žurnalističnim diletantom
v vojaški sukni. Dobro res ne napravijo.

— Poljaki v opoziciji. Časopisi objavljajo
izjavo poljskih članov gosposke zbornice, ka-
tero je bila cenzura zasegla. V soboto se je
vršila plenarna seja državnozbornskega poljske-
ga kola, na kateri je poslanec Daszynski pre-
čital deklaracijo na poljski narod. Član gosposke
zbornice, grof Goluchowski je izjavil, da je
priklonitev Holmskega ozemlja k Ukrajini ne-
opravičena tako z narodnega kakor z religioz-
nega stališča. To obžalovanje vredno usodo so
poljskemu narodu pripravili oni, ki so mu sve-
čano obečali osvoboditev od tujega jarma. S
svojem privoljenjem za tako določitev meje je
grof Czernin brezobzirno prelomil svojo obljub-
bo. Mi vsi želimo, da se napravi konec vojni
in sklene z Ukrajino in na ostalih frontah tra-
jen mir; pričrčani pa smo, da bi se bil uspeh
v Brestu Litovskem mogel doseči brez krivice,
sterjene poljskemu narodu in ne da bi se bila
prelomila dana obljuba. Poljski člani gosposke
zbornice — je izjavil grof Goluchowski — pro-
glašajo s tem resnosti položaja odgovarjajočo
opozicijo proti vladi. Trdno smo prepričani, da
je vlada na resnici neodgovarjajoč način infor-
mirala krono o velikem pomenu posameznih
pogojev pogodbe z Ukrajino. Smatramo torej
za svojo dolžnost, da celo zadevo pojasnimo
na način, ki izključuje vsako napačno tolmače-
nje, ter damo duška čuvstvom ogorčenja, ki v
sedanjem trenutku navdajajo srce vsakega Po-
ljaka.

— Kriza na Hrvaškem. Iz Budimpešte po-
roča: Hrvaški ban pl. Mihalović je dospel v
Budimpešto. Njegovo stališče je baje omajano,
ker se glede podaljšanja finančne nagodbe ni
doseglo sporazumljenja med Ogrsko in Hr-
vatsko. Tudi glede vojnega davka obstoje bist-
vene difference. Kot naslednik Mihalovičev na
banski stolici se imenuje minister za Hrvaško
dr. Unkelhüsser ali pa bivši ban baron
Skerlec.

— Volilna reforma za nemški državni
zbor. Nemški zvezni svet je 16. februarja pri-

trdil načrtu zakona o sestavi državnega zbora
ter uvedbi proporcionalnega sistema v velikih dr-
žavnozbornskih volilnih okrajih. Načrt zakona
se v kratkem predloži državnemu zboru. Ste-
vilo poslancev se zviša na 441. Mesta Berlin,
Vratislava, Frankfurt, Monakovo, Draždani in
Hamburg tvorijo po en volilni okraj. Berlin
voli 10 poslancev, Teltow 7, Hamburg 5, Bo-
chum in Leipzig po 4, Köln, Vratislava, Essen,
Draždani, Monakovo in Dortmund po 3 po-
slance.

— Leta 1916 in leta 1918! »Arbeiter-Zei-
tung« piše: Iz vojnega poročevalskega stana
poročajo: Z odredbe armadnega vrhovnega
poveljstva z dne 5. junija 1916 se razširi vo-
jaška gubernija Lublin na okrožja Holm, Hru-
bieczov, Tomaszew in se s tem združi bivša
holmška gubernija z ostalimi, od avstro-ogrskih
čet zasedenimi deli kongresne Poljske v eno-
no upravno ozemlje. S to odredbo se je izpo-
nila srčna želja poljskega naroda, ki je občutilo
to, da je odtrgala Rusija holmsko gubernijo od
Poljske kakor udarec v lice. Tako so 7. junija
1916. leta uradno poročali! In danes?

— Izjava Trockega o končanem vojnem
stanju. Trocki je izdal na ruski narod obšern
manifest o končanem vojnem stanju med Rusijo
in centralni državami. V manifestu pravi: „So-
drugi! Mirovna pogajanja so končana. Nemčija
in Avstrija hoče vladati nad ozemlji, ki sta si
jih prisvojili s silo orožja. Ruska ljudska avtor-
teta delavcev in kmetov ne more pritrčiti temu.
Takega miru ne moremo podpisati. Mi pa noče-
mo in tudi ne moremo nadaljevati vojne, ki jo
je bila vzneta združba potentatov in kapitalistov.
Naj vedo nemški in avstrijski vojski, da se mi
branim, vojskovati se proti njim. Iz teh vzrokov
je izjavila danes ruska delegacija, svestva si svo-
je odgovornosti napram ruskemu ljudstvu in za-
tiranim narodom: v imenu vlade sovjeta ljudskih
komisarjev in ruske zvezne republike obveščamo
vlade in narode, ki so z nami v vojni, da noče-
mo podpisati aneksijske pogodbe in da proglaš-
amo končanje vojnega stanja z Nemčijo in Avstro-
Ogrsko, Turčijo in Bolgarijo. Hkratu dobe ruske
čete povelje, da popolnoma demobilizirajo na
vseh frontah.

— Prva konferenca rdeče delavske in kme-
tiške garde. Prvo konferenco rdeče delavske
in kmetiške garde v Moskvi je pozdravil so-
vjet ljudskih komisarjev kot pravo ljudsko vlado.
Rdeča garda trdno čuva obrambo uspehov re-
volucije in se bo bojevala za njeno končno
zmago.

— Ukrajina in centralne države. Iz Berli-
na se brzojavno poroča: Posebna komisija
ukrajinske rade je dospela v Berlin. Član te
komisije, profesor Ostap Tenko, je izjavil:
Prišli smo, da razpravljamo o izmenjavi blaga.
Od tod gremo na Dunaj. Napram Ukrajini tvo-
rita Nemčija in Avstro-Ogrska enotno ozemlje
za izvoz. Ukrajina lahko izvažajo pšenico, rž,
ječmen, mast in jajca; računa pa zlasti na uvoz
poljedelskih strojev, železnice, drobnega blaga
in blaga — za oblačila. Kruha, mesa in sladkorja
ima Ukrajina zadostno množino. V štirinajstih
dneh prične neposreden železniški promet z
Berlinom in Dunajem.

— Konferenca socialistov v Londonu. Iz
Pariza poročajo: Socialistični delegati iz Italije,
ki se udeležijo londonske konference, po večini
državni poslanci, so prišli na potovanju v Lon-
don v Pariz.

— Upori na Grškem. Italijanskim listom
se poroča iz Soluna, da je v pokrajinah La-
mija in Theben prišlo do resnih vojaških revolt
v prilog kralju Konstantinu. Vojno sodišče je
ostro nastopilo. Vlada je 70 politikov in drugih
pristašev kralja Konstantina poslala v pro-
gnanstvo na razne otoke.

Dnevne beležke.

— Društvo zdravnikov na Kranjskem je
sklenilo, da poviša zdravniške honorarje.

— Odredba vojnega ministrstva. Vojno mi-
nistrstvo je odredilo, da dobe dopust, če pro-
sijo zanj, oni profesionalisti, kakor kolariji, ko-
vači, ključavničarji, kleparji, sodarji itd., ki so
potrebni za popravila orožja, ki ga rabijo polje-
delci pri spomladanskem obdelovanju polja.
Vsi vojaški poveljniki so dobili nalog, da po-
skrbe tem delavcem kar najboljši dopust.

— Smrtno ponesrečilo na kolodvoru v Sent
Petru 30letni premikac Anton Samša. Prišel
je pri premikanju vlakov med odbijače, ki so
mu strli prsni koš. Kmalu po nesreči je Samša
izdihnil.

— Ogenj v šoli. Šola pri Sent Lenartu nad
Laškimi je prišla goreti v soboto zjutraj.
Št. Lenart leži 600 metrov visoko, zato ni mo-
gla požarna bramba iz Laškega trga vzeti ve-
liko brizgalnico s seboj, temveč le manjšo. Si-
len vihar in hud mraz sta zelo ovirala gašenje.
Brizgalnico so morali polivati z vročo vodo.
Ognjegasci so rešili le nekaj šolskih prostorov.
V šoli je ležala bolna učiteljica, ki so jo spr-
vili vaščani takoj ob začetku požara na varno.

— Otroka je hotela umoriti. Iz Ormoža po-
ročajo: V soboto je položila neka ženska svo-
jega en mesec starega sinčka na železniški tir
med Veliko Nedeljo in Možganci, da bi ga po-
vozil vlak. Ko je odšel vlak in je šel železniški
čuvaj po progi, je našel otroka nepoškodova-

Deklaracija v ljubljanskem občinskem svetu.

Na snodni seji je predložil ljubljanski župan
g. dr. Tavčar občinskemu svetu naslednji dopis,
ki ga je prečital poročevalec personalnega in
pravnega odseka g. dr. Novak:

Občine na Spodnjem Štajerskem, v kolikor
so v rokah Nemcev, sklepajo zadnje čase ostro
proti deklaraciji jugoslovanskih državnih
poslancev z dne 30. maja 1917. V vrstah teh ob-
čin opažamo neznatne Brežce, dalje Cele, Ptuj
in Maribor, ki je posebno ostro resolvirali ter
grozil s pouličnimi napadi in z nekako revoluci-
onarno samopomočjo. Kar je dovoljeno tem ob-
činam, katerim se je v zadnjem času pridružila
tudi celovška občina, torej glavna občina krono-
vine, kjer je slovenski narod itak brezpraven,
mora biti dovoljeno tudi glavni občini naše kro-
novine, kjer sta nemške narodnosti samo dva
procenta prebivalstva in kjer ta narodnost ne
more tožiti o kakem zatranju.

Da omenjene nemške občine deklaraciji na-
ših poslancev, kakor tudi nam, ki se navdušuje-
mo za to deklaracijo, očitajo velizdajstvo in da
pri tem zahtevajo nova pogajanja slovenskega
naroda, napravljajo posebno nesimpatičen vtis! Če
je nemškemu narodu v Avstriji nabrušeni baje-
met zadnji pripomoček, potem je to obžalovana
vredno, morda najbolj za nemški narod sam! Ze-
dolge vrsto let zahtevajo nemški politiki, da naj
se odklopi Galicija od totranske državne polo-
vice in svojčas so ravno isto zahtevali glede
Dalmacije. Najnovejši čas pa zahtevajo, da naj
se od kraljevstva Češkega odstranejo nemške po-
sebe in kraje ter iz njih ustari posebna kron vna. Če
nemški politiki kaj tak ga zahtevajo, je to v in-
teresu države in v korist dinastije; če pa mi na-
juga kaj enakega zahtevamo, je to velizdajstvo,
— odločitev naj se pa da v soke strojnimi puš-

nega poleg tiru. Vzel je otroka s seboj. Mater so že izsledili in jo izročili ukrajnemu sodišču v Ormožu.

— Društvo »Ljudski oder« v Trstu bo imelo v nedeljo dne 24. t. m. ob pol 10. zjutraj svoj občni zbor v Delavskem domu v Trstu, ulica Madonnina 15. Dnevni red običajni. Vse člani in prijatelje društva vabimo, da se udeležijo tega zbora v polnem številu. Za odbor: F. Šešek, A. Vavpotič.

Vojna.

Dunaj 19. februarja. (Kor. urad.) Uradno se razglasi: Ob Pavi in v ozemlju Monte Asolone živahen artiljerijski ogenj. — Na severovzhodni fronti so čete armadne skupine Linsingen brez boja zasile trdjavu Luck.

Berlin 19. februarja. Wolffov urad poroča iz glavnega stana: Zapadno bojišče: Na Flandrskem so naše čete sovražne nočne napade ob gojdu Houthouster zavrnile. Vzhodno Yperna in ob obeh straneh Scarpe proti večeru naraščajoč topovski ogenj. Ob kana u Ose-Airne uspešno izvidno delovanje naše infanterije. Južovzhodno Tahure so badenske in tihonske kompanije vdre v sovražne jake ter privede znatno število ujetnikov. Osvojenno ozemlje smo zopet prepustili premočnim sovražnim oddelkom. V zračnem boju je bilo včeraj sestreljenih 7 sovražnih letal. — Vzhodno bojišče. — Nemške čete so sinoci zasile Dvinsk; našle so le slaboten odpor. Sovražni oddelki so večjim delom pobegnili. Pripravljeni razstreljevalci morajo čez Dvino se sovražniku ni posrečila. Na obeh straneh Luck prodorajo naše čete nevzdržno naprej Luck smo brez boja zasile. — Z ostalih bojišč nič novega. — Von Ludendorff.

Berlin 19. februarja zvečer. Wolffov urad poroča iz glavnega stana: Od Rige pa je preko Lucka prodorajo naše čete skoraj brez upora.

Državni zbor.

Na Dunaju, 19. februarja.

Današnja seja se je vršila v znamenju razburjenosti. Čehi in Poljaki so zlasti pokazali ob vsaki priliki svoje opozicijsko stališče napram vladi. Takoj ob začetku seje, ko je prečital predsednik dr. Gross cesarjevo zahvalno brzojavko na čestitke zborničnega predsedstva ob priliki sklenjenega miru z Ukrajino, je zapustila vsa desnica demonstrativno dvorano.

Ministrski predsednik dr. Seidler je imel nato sledeči govor:

Z ozirom na to, da ni dovelj časa za obravnavo rednega proračuna, predlaga vlada proračunski previzorij, za čas od 1. marca do 30. junija 1918. V soglasju z vsebino proračuna, prosim dovoljenja za novo posojilo 6 milijard. V teku proračunske debate bom gotovo imel priložnost, da se izrazim o notranjem političnem položaju. Po razgovoru z ministrom za zunanje zadeve pa podam sedaj sledečo izjavo z ozirom na severovzhodne razmere.

Pri mirovnem sklepu z Ukrajino sta zlasti dva momenta pomembna. Prêdvsem je treba opozoriti na člen IX. mirovne pogodbe, glasom katerega tvorijo vsi njeni pogoji nerazdeljivo celoto. Obveznost, ki jih je prevzela ukrajinska ljudska republika, so zlasti te, da nam daje na razpolago vse svoje prebitke gospodarskih pridelkov. (Odobravanje.) Od te določbe pričakujemo olajšavo življenjskih razmer v monarhiji vsled dobave žita in drugih živil iz Ukrajine. (Medklci.) Brez dvoma je, da so zaloge žita v Ukrajini neprimerne večje nego kvantum, ki ga moremo v tem trenutku prevažati. Glasom mirovne pogodbe je Ukrajina zavezana, da dobavlja nam in našim zaveznikom te prebitke. (Medklci.) Vprašanje, če dobimo žito iz Ukrajine in koliko, je torej le vprašanje, da določimo to množino in nje transport. Vse tozadevne pogodbe so že pojasnjene in upanje imamo, da nam pridejo dobave še tekom letošnjega gospodarskega leta v prid. Ukrajina ima bistveni interes, da nam dobavi zahtevano množino žita, ker drugače propadejo tudi oni deli mirovne pogodbe, ki vsebujejo naše obveze Ukrajini. Seveda ne smemo pozabiti tega, da pretresa vsa Rusija in Ukrajino državljanska vojna in da so v teh razmerah težkoče transporta izredno velike. Po zadnjih poročilih, ki jih je dobil minister za zunanje zadeve narašča anarhija v vsej Rusiji. (Medklci posl. Soukupa.) Vlada kaos, boj vseh proti vsem. Pri vsem tem je naš cilj edino ta, vse kar je v naši moči storiti, da preprečimo našemu hlabremu prebivalstvu toliko živil, ki jih sme po pravici zahtevati in ki jih je zaslužilo z dolgotrajnim pomanjkanjem in odločnim vzdržanjem. (Odobravanje.) Prerokbe, če se to posreči in v kakšni meri, so spričo naraščajoče anarhije v Rusiji nemogoče. (Medklci posl. Soukupa.) Če se to ne posreči, potem propadejo tudi ostale določbe pogodbe, toda ostane nam še vedno ena prednost, da smo namreč končali vojno stanje z Ukrajino in s petrogradske vlade. (Odobravanje. Medklci posl. Soukupa.) Druga važna točka mirovne pogodbe je ona glede Holmske dežele. (Čujte! Čujte!) Medklci.) Zastopnik ukrajinske rade in c. kr. vlade sta podpisala včeraj dopolnjujočo in pojasnjujočo izjavo k mirovni pogodbi (čujte! čujte!), glasom katere ne spada holmska gubernija Ukrajini, temveč bo razsodila svoj čas o njeni usodi mešana komisija po etnografičnih načelih (živahni medklci pri Poljaki) in v željah prebivalstva. (Živahno odobravanje. Medklci pri Poljaki.) Tozadevni odstavek se glasi tako, da komisija, ki bo določevala meje, ni vezana (živahni klici čujte! čujte!), da bi položila mejo skozi kraje Bielgoraj-Szczecbrzyn-Krasnostav - Puhaczow - Radzyn - Miedzyrzecz-Sarnaki, temveč da ima pravico, da začrta mejo tudi vzhodno od te črte na podlagi etnografičnih načel in želj prebivalstva. (Odobravanje. Medklci.) Mešana komisija bo sestavljena iz zastopnikov pogodbo sklepajočih strank in iz zastopnikov Poljakov. Vsak od teh pošlje ena-

ko število zastopnikov v to komisijo. Pogodbo sklepajoče stranke bodo sporazumno določile, kdaj naj se snide ta komisija. Drugačna rešitev nacionalno spornega holmskega vprašanja ni bila mogoča, ne da bi bil ogrožen mir. (Pritrjevanje.) Rusija je dekretirala za svoja ozemlja pravo samoodločevanja narodov tako daleč, da se posamezna ozemlja lenko popolnoma odcepijo od nje. (Medklci.) Za zasedena ozemlja smo sprejeli to stališče in vsa pogajanja v Litovskem Brestu so se vršila na tem temelju. Priporočili smo pravo samoodločevanja za narode na Litvinskem, Kurlanskem in Poljskem. (Pritrjevanje.) In ni nobenega logičnega ali moralnega vzroka, ki naj bi jenal Ukrajincem pravico, dovoljeno močnim narodom Rusije. (Živahno odobravanje.) Gospodje iz Poljskega kluba ne morejo tajiti, da je velik del holmske gubernije močno naseljen z ukrajinskimi prebivalstvom (odobravanje) in da inna tudi ta narod pravico, da se ga čuje. (Odobravanje.) Grem še dalje: prva dolžnost c. kr. vlade je, da doseže mir. (Živahno odobravanje. Medklci posl. Soukupa, ki mu odgovarjata Albrecht in Teufel. Hirup.) To, kar se je bilo ustvarilo v Brestu Litovskem, je mir za ljudstvo, (odobravanje) in nikdar ne bi bili razumeli narodi Avstro-Ogrske, če bi bili razbili ta mir, če bi bili zavrnili možnost, da dobimo žito, (živahno odobravanje) le zato, da pripade holmska gubernija v vsej svoji razsežnosti in brezpogojno Poljski. (Odobravanje. Medklci pri Poljaki.) Vlada stopa pred to zbornico, stopa pred vsjo javnostjo z vprašanjem, kakšen bi bil odgovor, če bi se bil vrnil minister za zunanje zadeve in bi izjavil, da je razbil in pokvaril mir (viharno, dolgotrajno odobravanje), ker ni hotel dati ukrajinskemu delu prebivalstva holmske gubernije pravice, da bi se ga slišalo prav tako kakor poljski del. (Medklci.) Tudi gospod predsednik Zedinjenih držav (čujte! čujte!) je v svoji javni izmenjavi misli z nami, izrekel stavek »da se narodi in ozemlja ne smejo porivati semintje iz ene drž. nadoblasti v drugo tako, kakor da bi šlo le za predmete in kamenje v kaki igri«, da se torej ne smejo izvršiti izpremembe brez soglasja narodov. (Medklci.) Ukrajinci imajo enako pravico kakor drugi narodi, da govorijo, če se izvrši izprememba v njihovi državni pripadnosti. (Pritrjevanje.) Če bi bili postopali tako, kakor zahtevajo gospodje iz Poljskega kluba, tedaj bi ne bili razbili le ukrajinskega miru, temveč bi morda pretrgali tudi rahle niti, ki bi morda lahko privedle do splošnega miru. (Živahno odobravanje.) In glasovi, ki bi se bili dvignili za obrambo take vlade — če bi se sploh dvignili kak glas — bi izgnili v viharju ogorčenja vseh avstrijskih narodov. (Dolgotrajno odobravanje. Medklci pri Poljaki.) Spričo teh razmotiranj moram zavrčati z vsem poudarkom gotove insinucije, ki so se oglasile glede obravnavanega vprašanja o razmerju med monarhijo in Nemčijo. (Odobravanje na levi.)

Sedaj k Rusiji! Petrogradska vlada je izjavila sama, da ni z Avstro-Ogrsko nič več v vojnem stanju in po človeški predvidevnosti se ne bo nič več obnovilo vojno stanje. (Odobravanje. Medklci.) Sledeč nemškimi klicem na pomoč iz Estlandije in Livonije, se je odločila Nemčija, da koraka dalje v notranjost Rusije. (Živahno odobravanje na levi.) V popolnem soglasju z našim zvestim zaveznikom smo prišli do sklepa, da se ne udeležimo te vojaške akcije. Naše glavno stremiljenje je prej ko slej to, da kar najhitreje pomagamo avstrijsko-ogrskim državljanom, ki so še na ruskih tleh, toda ki so po besedah ruske vlade svobodni. Damska vlada, katerej se ne moremo dovelj zahvaliti za njeno požrtvovalno pomoč, stori vse, kar je v človeških močeh. Odkar je končala Rusija vojno, je prišlo na mejo nad 20.000 vojni ujetnikov in vedno še prihajajo. Minister za zunanje zadeve ima namen, da prične z rusko vlado zopet pogajanja glede izmenjave ujetnikov. Vojni ujetniki, ki so v Ukrajini, se pošljejo prej ko mogoče domov. Prosim, visoko zbornico, da sprejme to izjavo na znanje. (Viharno, dolgotrajno odobravanje. Na levi kličijo »Heil«. Ministrskemu predsedniku čestitajo.)

Predsednik dr. Gross naznani, da bo na dnevnem redu prihodnje seje prvo čitanje proračunskega provizorija. Prihodnja seja jutri.

Interpelacija socialnih demokratov.

Nemški socialni demokrati so na današnji seji poslanske zbornice interpelirali vlado, je-li je voljna ustavnim potom vplivati na skupno vlado v tem smislu: 1. da avstro-ogrška vlada izrečno uradno izjavi, da smatra vojno stanje z Rusijo za končano in da je pripravljena, stopiti nemudoma v pogajanja z ruskim svetom ljudskih komisarjev v ta namen, da se razprave v dosego diplomatskih, pravnih in gospodarskih odnošajev nadaljujejo in zaključijo ter na ta način faktično doseže mir z Rusijo; 2. da se opusti vsaka uporaba avstro-ogrskih čet na ukrajinskem ozemlju; 3. da avstro-ogrška vlada sprejme od Wilsona pred kratkim izražena načela za splošen mir in da krepko nadaljuje stremiljenje po neposrednih pogajanjih med Avstro-Ogrsko in Združenimi državami v svrhu dosege splošnega miru; 4. da se končno takoj odpušče oni črnovojniki, ki so že pred početkom vojne dosegli 50. leto starosti.

Zadnje vesti.

Pogajanja z Rumunijo so se pričela.

Dunaj 19. februarja. Kakor je korespondenčni urad izvedel, je rumunska vlada izrazila željo, da se prične pripravljajna pogajanja za sklep miru s četverozvezo. V to svrhu se poda grof Czernin te dni v Rumunijo, kamor dosepejo tudi zastopniki ostalih zaveznikov. Na pristojnih mestih pa vlada glede miru z Rumunijo pesimistično mnenje, ker semkaj dosepele vesti do kazujejo, da Rumunija še ni zrela za mir in da goji še dalekosežno aspiracijo.

Iz Galicije in Poljske.

Dunaj, 18. februarja. Iz Poljske in Galicije je došlo semkaj le malo poročil. V večini galicijskih in poljskih mest so se vršila žalna zborovanja. V avstrijskem okupacijskem ozemlju so številne oblasti ustavile svoje delovanje.

Mir z Ukrajino.

Dunaj, 19. februarja. Določilo v zmislu člena 2 mirovne pogodbe z Ukrajino, ki vpostavlja glede n vseh mej status quo ante, kakor je obstojal z velikorusko državo, je sedaj popolnoma izvršeno. Včeraj so naše čete brez ovire zasedle vse ozemlje do ruske državne meje.

Berlin, 19. februarja. Zvezni svet je danes pritrdil mirovni pogodbi z Ukrajino.

Boljševiki proti centralni radi.

Pariz, 19. februarja. Pariškim listom se poroča iz Petrograda: Maksimalistična vlada je odredila, naj se aetirajo člani ukrajinske rade in vsi člani ukrajinske mirovne delegacije.

Švdi pred alandskimi otoki.

Kodanj, 19. februarja. Iz Stockholm se poroča: Poveljni obrežne oklopnice »Thor« je Rusje pozval, naj zapuste alandske otoke. Rusi so razstrelili municijsko skladišče ter zažgali signalno postajo Eckern. Rušinec ledu »2« in parnik »Heimdal« sta z oboroženim moštvo odplula proti alandskim otokom.

Dogodki na Finskem.

Petrograd, 19. februarja. Petrogradska agentura poroča: Vsa severna Finska od Torneja do Uleaborga je v rokah rdece garde. Srednji del dežele je v rokah bele garde. Južni okraj od Tammerforsa je na strani rdece garde. Vest, da je prišil iz Švedije municija na Finsko je neresnična. — Tudi vsa južna Finska je v rokah rdece garde. Položaj se vsak dan izboljšuje. Na severu so še ljuti boji. Zmaga rdece garde je zagotovljena. Nad polovico finskega prebivalstva je že pod vlado rdece garde. Danes je odšel vlak oklopnih avtomobilov, topov in streljnih pušk na fronto.

Izjemno stanje v Berlinu.

Berlin, 19. februarja. Wolffov urad poroča: Vrhovno poveljstvo v Markah odreja, da se razveljavi poostreno izjemno stanje, razglašeno 31. januarja nad Berlinom in okolico, s 23. februarjem.

Aprovizacija.

Pšenični zдроб za otroke do 3. leta se bode prodajal v vojni prodajalni Gosposka ulica. Veljavne so le izkaznice, katere imajo stranke že v rokah. Za vsakega otroka, ki je izkazan na izkaznici se dobi 1 kg pšeničnega zdroba, ki stane 1 K kilogram. Na vrsto pridejo stranke z izkaznicami: štev. 1 do 300 dne 20. februarja, štev. 300 do 600 dne 21. februarja, štev. 600 do 900 dne 22. februarja, štev. 900 do 1200 dne 23. februarja, štev. 1200 do 1500 dne 25. februarja, štev. 1500 do 1800 dne 26. februarja, štev. 1800 naprej dne 27. februarja.

S eze meso dobe stranke z zelenimi izkaznicami s črko B v cerkvi sv. Jožefa, v sredo dne 20. t. m.: od pol 2. do 2. štev. 1 do 100, od 2. do pol 3. štev. 201 do 400, od pol 3. do 3. štev. 401 do 600, od 3. do pol 4. štev. 601 do 759. 1 oseba dobi 1/4 kg, 2 osebi 1/2 kg, 3 do 4 osebe 3/4 kg, 5 in 6 osebi 1 kg, 7 in 8 osebi 1 1/4 kg, več oseb 1 1/2 kg. Kilogram stane 2 kroni.

S veže meso na zelene izkaznice A dobe stranke v sredo 20. t. m. popoldne v cerkvi sv. Jožefa od pol 4. do 4.

Razno.

* Grof Kuhen-Hedervary umrl. Iz Budimpešte poročajo, da je umrl dne 16. t. m. grof Kuhen-Hedervary za kapjo v 68. letu svoje starosti. Grof Kuhen-Hedervary je bil 14 let ban na Hrvaškem. Spočetka je nastopal jako previdno, pozneje je pa uvedel pravo strahovlado na Hrvaškem, omejeval svobodo tiska in uvedel pravi ovadski sistem. Najhušja opozicijska stranka mu je bila Starčevićeva Stranka Prava. Pri svoji politiki se je naslanjal zlasti na Kolonana Tiszo. Proti strahovladi tega bana so bili tudi po Slovenskem protestni shodi. Pozneje je bil grof Kuhen-Hedervary dvakrat ogrski ministrski predsednik (1910 in 1912); obakrat je moral odstopiti, ker vojaška predloga ni obsezala madjarizacija ogrske vojske.

* Tihotapstvo s starimi oblekami. Okornost, s katero dela ljudski oblačevalni urad, je dovedlo tudi do tega, da se je pričelo tihotapstvo s starimi in ponošenimi oblekami povsod prav na debelo. Ze osem mesecev so zaloge oblek zaplenjene ter med temi tudi trgovci s starimi oblekami niso smeli oblek ne prodajati ne kupovati. Zaloge oblek, ki so pod zaporo pa leže ves ta dolgi čas brez namena v posameznih trgovinah, ne da bi jih mogel kdo rabiti, dočim se zlasti med siromašnejšimi sloji vedno bolj pojavlja potreba po obleki in perilu. Na Dunaju so trgovine s starimi oblekami, ki imajo v zalogi vrednosti po 50.000 do 60.000 kron, ki nedvomno strohne, ker oblačevalna centrala ne pospravi zalog in jih ne razdeli med tiste, ki jih rabijo. Dočim je na eni strani nevarnost, da uničijo molji obleke, ki so pod zaporo in jih nihče ne more kupiti, hodijo pa na drugi strani različni tihotapci okolo rodovin in po hišah in kupujejo ponošene obleke, da jih vtihotaplajo po ovinkih na Ogrsko. Ti tihotapci imajo tem lažji posel, ker razni sloji le neradi oddajajo obleko oblačevalni centrali in ne marajo potov, ki bi jih imeli zaradi tega. Tako se vrši sedaj s starimi oblekami prav tisto, kar

se je godilo že prej z novimi: odhajajo čez mejo in mi gledamo za njimi. V osmih mesecih še niso mogli urediti prometa s ponošenimi oblekami in s tem zlasti po večjih mestih odtegujejo obleko siromašnejemu prebivalstvu, ki bi bila še vedno cene ali nego nova, ki je dosegla že ogromne cene ali pa današnja ničvredna draga »nadomestila«. In vse to zaradi slavne uradne okornosti, kjer mora postati »pamet nezmišlel, dobrota pa muka«!

* Letalec ponesrečil. V Aradu na Ogrskem sta se v soboto popoldne dvignila v oropano letalska častnika stotnik Spindler in poročnik baron Urban. Aparat se je zapletel v brzojavno omrežje ter je padel na tla. Stotnik se je pri padcu razbil glavo in je takoj umrl; poročnik pa je bil težko ranjen.

* Pet otrok pri drsanju utonilo. Iz Znojma na Moravskem poročajo, da se je pri drsanju na zamrznjeni reki Taja udrl led. Pet otrok je utonilo. Železniški sprevednik Mihiček, ki je hitel otrokom na pomoč, je izginil v valovih. Trupla njegovega še niso našli.

* Premoženje bivšega cara podržavljeno. »Matin« poroča iz Petrograda: Podržavljenje posestev bivšega cara Nikolaja II. se je pričelo. Ljudski komisar za finance ceni vrednost carjevih posestev na dvanajst milijard rubljev.

Izdajatelj in odgovorni urednik:
Josip Petejan.

Tisk »Učiteljske tiskarne« v Ljubljani.

»Ilustrirana propaganda«
v »Napreju« — sedma knjiga 6.
šolskega razreda — 1000 in 2000
kopijs — 1918.

Kavarna „UNIONE“

TRST

Velika zbirka političnih in leposlovnih
revij in časnikov v vseh jezikih.
Shajališče sodrugov vseh narodov.

Išče se za Trst

spretnega delavca za izdelovanje

ženskih slamnikov.

Delo zagotovljeno za tri mesece. Naslov
se izve v upravi »NAPREJA«.

F. BATJEL

Gorica Ljubljana

Stolna ulica št. 2. Stari trg št. 28.

Moška in ženska
dvokolesa

še s staro
prevratko

živalni in pisalni stroji, gramofoni, električne

žepne svetilke.

Najboljše baterije.

Posebno nizka cena za preprodajalce.

Mehanična delavnica
na Starem trgu št. 11.

Občno konsumno društvo

v Zagorju ob S.
reg. zadr. z om. por.

Zadruga je najboljša aprovizacijsko mesto, ki preskrbuje z vsemi potrebščinami svoje članke po najugodnejših cenah.

Član konsumnega društva lahko postane vsakdo.

Vstopnina in delež sta razmeroma majhna.

Delež se lahko odplačuje v rokih.

Vojakom na fronti in v zaledju

prodaja založba »Napreja« knjige
in brošure 30% ceneje. Narodila
sprejema uprava »Napreja« v Ljub.